СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXV. Ч. 252. Джерзи Сіті, Н. Дж., субота, 29. жовтня, 1927. VOL. XXXV. No. 252. Jersey City, N. J., Saturday, October 29, 1927. THREE CENTS.

ЧИСЛО ЖЕРТВ КАТАСТРОФИ МАФАЛЬДИ ПОДАЮТЬ НА 300 ОСІБ

РОСПОВІДАЮТЬ ПРО ГЕРОЙСТВО ПОГИБШОГО КАПІТАНА.

РІО ДЕ ДЖАНЕЙРО, Бразилія, 27. жовтня. — Коло півночи приїхав сюди голяндський корабель Альгена з 531 людьми, забраними з розбитого корабля Принцесси Мафальди. Обчислення жертв катастрофи показують, що число сих жертв може досягне трох соток.

Члени залоги затопленого корабля оповідають про геройство капітана, котрий потонув з кораблем. Хоча ранений вибухом кітлів, він стояв на містку капітана, кермуючи ратуванням, поки не потонув з кораблем.

ВИБУХ НАФТОВОГО КОРАБЛЯ.

ЖЕРТВ У ЛЮДЯХ НЕ БУЛО.

НЮ ЙОРК, 27. жовтня. — У горішнім нюйорськім заливі, де залив звужується та становить так звані Неровз, займилася баржа нафтового підприємства Пюр Ойл Ко. Баржа мала на собі 35,000 ґальонів нафти. Сталося се коло пів до 9. години вечером.

Пожар горіючої нафти помагав залозі баржі та портовій пожарній сторожі ратувати баржу. Завзятим зусиллям залоги й сторожі удалося обмежити пожар до двох відділів баржі так, що три другі були неткнені. Трох членів залоги вийшло з пригоди з болючими попареннями.

З ПРОЦЕСУ ПРОТИ МІНІСТРА ЗА ОБМАНЮВАННЄ УРЯДУ.

КРЕВНЯК ФОЛА НЕ ХОЧЕ ПРИЗНАТИ, ЗВІДКИ ФОЛ ДІСТАВ $230,000.

ВАШИНГТОН, 27. жовтня. — На процесі проти Фола, бувшого міністра внутрішних справ, і нафтяра Синклера, обжалованих за обманюваннє федерального уряду при винаймі федеральних нафтових резервацій, виступав яко свідок Евергарт, банкир з Пуебло, в стейті Колорадо, та зять Фола. Прокуратор питався його, звідки Фол узяв „бондів свободи" на 230,500 долярів, але свідок заявив, що він не може зізнавати, бо се поставилоби його під обжалованнє.

МЕКСИКО ЗНОСИТЬ ЗАБОРОНУ КУПУВАТИ В АМЕРИЦІ.

УРЯД ОБМЕЖУВАВ УРЯДОВІ ЗАКУПНА, ЩОБИ „ВІДПЛАТИТИСЯ" АМЕРИЦІ.

МЕКСИКО, 27. жовтня. — Президент мексиканської републики Каес відкликав нині виданий минувшого мая розпорядок, який забороняв урядовим установам Мексика робити закупна в Злучених Державах.

Сей розпорядок видано як відплату за вороже відношення американського уряду до Мексика.

ҐРЕЙЕМ НА СУДІ.

ПОЛІСМЕН-УБИЙНИК БОРОНИТЬСЯ БОЖЕВІЛЛЄМ.

НЮ ЙОРК, 27. жовтня. — Перед стейтовим судом станув тут нюйорський міський полісмен Ґрейем, що кілька тижнів тому назад убив й обрабував свого приятеля платничого Джадсона Прета, якого він мав стерегти.

Адвокат обжалованого заповів приватно, що він опирає оборону обжалованого на тому, що він божевільний.

ПОБИВ НЕМОВЛЯ НА СМЕРТЬ.

НЮ ЙОРК, 27. жовтня. — Поліція арештувала нині Джана Десмонда, 26-літного „пломбера", котрий мав бити 19-місячну дитину Тельму Лафлин, лишену матірю під його опікою, так, що дитина померла.

Судова секція тіла дитини показала, що дитина померла від тяжких ударів у голову.

БОРОТЬБА ЗА КНИЖКИ.

ШИКАҐО, 27. жовтня. — Немовби в відповідь на широку критику громадянства проти своеї кампанії за нищеннем книжок, які мають у собі „британську пропаґанду", шикаґовський мейор Томпсон звернувся проти заряду шикаґовської бібліотеки, критикуючи його за те, що він радить людям читати ріжні книжки, мовляв, заражені сею пропаґандою.

Заява мейора вже викликала відповіди кількох американських істориків.

ПОШИРЯЮТЬ ОБЕЗПЕЧЕННЄ НА ЛЕТНИЦТВО,

НЮ ЙОРК, 28. жовтня. — На конвенції Товариства Медичних Директорів Обезпечення на Життя Америки піднесено факт, що обезпеченне життя в летництві сильно поширилося. Сума всіх життевих летничих поліс виносить 73 міл. долярів.

Учасники підносили, що ризико в летництві вважається не таким великим, якби могло здаватися. Одно асекураційне підприємство приймає асекурацію на летничі випадки, рахуючи 25 долярів від тисячки спеціяльної премії за тисячку долярів обезпечення.

Підприємства дають однак обезпеченне тільки тоді, як пасажир літає з пільотом, що має лайсенс.

ДЕНЬ ПОДЯКИ У ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

ВАШИНГТОН, 28. жовтня. — Президент Келвин Кулидж видав проклямацію, якою назначує четвер, 24. падолиста, як День Подяки у Злучених Державах.

КІЛЬКО ВИННІ ЗЛУЧЕНИМ ДЕРЖАВАМ ЕВРОПЕЙСЬКІ ДЕРЖАВИ?

ВАШИНГТОН, 26. жовтня. — Після послідних обчислень европейські держави винні Америці около 25 біліонів долярів. Лише одні воєнні довги виносять 13 біліонів.

ДИВНЕ ЗАВІЩАННЯ.

ШИКАҐО, Ілл. — Умер тут римо-католицький священик Дж. Фолі, який полищив спадок, виносячий 250 тисяч долярів. Записав він його своїм двом сестрінцям і сестрінкам, однак під умовою, що коли хто з них зачне пити або курити, стратить сейчас свою пайку.

УРАТОВАННЯ ПАСАЖИРІВ КОРАБЛЯ „ПРИНЦЕСА МАФАЛДА".

РІО ДЕ ДЖАНЕЙРО. — 27. жовтня. — Майже усіх пасажирів утонувшого недалеко берегів Бразилії корабля „Принцеса Мафельда" уратовано. Згинуло лише 34 пасажирів. Між уратованими є арґентинський посол у Франції, ректор політехніки в Римі й другі. Згаданий корабель наїхав на підводну скалу і сейчас по тім наступила експльозія корабельних кітлів.

Ратунком пасажирів занялися 4 кораблі, оден французький, два англійські й оден німецький. Вони уратували 1252 пасажирів, на усіх 1288.

ЗАГАДОЧНИЙ НАПАД НА АРСЕНАЛ У ВИЛЬНІ.

ВАРШАВА, 26. жовтня. — Часопис „Кур. Пор." доносить, що у Вильні доконано в ночі загадочного нападу на арсенал. Нападаючі розброїли сторожу й дісталися до арсеналу. При помочі тайних сиґналів повідомлено команданта міста про напад. До арсеналу вислано безпроволочно відділ жандармерії, який арештував усіх нападаючих. Усі вони були перебрані у військові однострої. Арештовано теж як підозрілого одного жовніра зі сторожі.

ТЕАТРИ ДЛЯ ДІТЕЙ.

Минулого року на Україні працювали чотири великі театри для дітей: в Харкові, Київі, Дніпропетровську та Одесі. Колеґія Наркомосвіти визнала, що робота цих театрів набула великої громадської ваги та дала чимало позитивних наслідків в справі художнього виховання дітей.

На далі ухвалено значно поширити сітку дитячих театрів, внести до репертуару театру для дітей клясичні песи, орґанізувати окремі театри для обслугування дітей нацменщостей та оголосити конкурс на драматичні твори та сценарії для дітей.

АМЕРИКАНКА ЛОНҐФЕЛО У МУСОЛІНІЯ.

РИМ 27. жовтня. — Панна Аліса Лонґфело, дочка звісного американського поета Лонґфело, відвідала недавно премієра Муссолінія. Підчас авдієнції вручила вона Муссолініему оден примірник „Божественної Комедії" Дантоґо, перевеной її батьком з італійської на анґлійську мову.

ПОКЛАДИ КОПАЛЕНЬ НА УКРАЇНІ.

Експедиція всеукраїнського ґеольоґічного комітету під проводом ґеольоґа Вержиківського, знайшла в районі міста Могилів-Подільського чималі поклади цементового мерґеля. В звязку з цим опрацьовано проєкт спорудження в цьому районі великого цементового заводу; його незабаром почнуть будувати.

Експедиція крім того виявила великі поклади торфу в північно-західній частині Поділля в районі Бара та Ялтушкова. В цьому районі, як відомо, населення дуже бідує на паливо. Виявлені поклади торфу, на думку ґеольоґів, багаті, що їх вистарчить не тільки для місцевого опалення, але й для всіх цукроварень на Поділлі.

В районі стації Вендичани виявлено поклади кременя, дуже потрібного для силікатних заводів.

РЕЛІҐІЙНА ПОЛІТИКА МУССОЛІНІЯ.

Італійський уряд звертає францисканцям історичний манастир св. Францискa в Ассізі, де находиться могила святого. Цей манастир перейшов на власність держави в 1886 р. по закону про експропріяцію церковного майна. Тепер зворот сконфіскованого майна переведе держава у святочній формі.

РЕКОРДИ.

Найшвидшим поїздом є поїзд між Лондоном і Карлайл, що досягнув саме тепер рекорду 85 км. на годину.

В італійськім місті Полінетто кинулась під поїзд 14-літня Йолянда Россі тому, що мама не дозволила їй... піти танцювати.

У липні 1928 р. приїде до Відня 125.000 німецьких і американських співаків на 10-те союзне свято німецької пісні.

Королівське фотографічне т-во у Лондоні влаштувало виставку, на якій між иншими цікавими зразками находилась низка фотографій - мініятур, здобуток останньої техніки. Прикрасою цієї низки була мікрофотографія прислана професором Ґольдберґом із Дрездена, така малесенька, що 110 такогож розміру міститься на головці цвяха! Є це одна із здійснених мрій славного винахідника фотоґрафії Никифора Ніепс. Ця цінна мініятура щезла із вистави. Але рекорд крадіжі не в тім, що вкрали найменшу фотоґрафію у світі, а в тім, що підозріння паде на анґлійського проф. університету, який є пристрасним збирачем фотоґрафічних рідкостей.

НІМЕЦЬКИЙ ЕКОНОМІСТ ПРО ПЛЯН ДОЗА.

Плян Доза, каже німецький економіст др. Ян, треба змінити а не усунути. Найбільшою перешкодою в творенню домашнього капіталу в його наростанню, нині є зобовязання відносно пляну Доза. Ці зобовязання примушують дорогою податків стягати той ґріш, котрий може якраз творити богацтво Німеччини. Як довго Дозові зобовязання істнують, так довго мусить бути чиншовий урівень в Німеччині висший ніж це є в других богатих краях, котрі не потерпіли війною. Щоби зробити німецьке господарство незалежним від заграничних кредитів, то не треба загороджувати дорогу заграничному капіталови до Німеччини, але треба тільки змінити плян Доза. Бо як довго істнує плян Доза в такій формі як це дотепер практикується, так довго конюнктура як і її досліджения в Німеччині є так званим переливанням з пустого в порожне. Того рода конюнктура є натягуванням струни до тільки можливої довжини, та треба памятати, що струна може пірватися, а тоді наступить страшний крах в господарстві Німеччини. Бо мудра кума як є міх пшона а до того ще й корова дійна, але бідні будуть славні економісти на цілий світ, як є міх пшона й корова дійна, коли цього міха пшона не стане й не стане дійної корови. Тоді не поможе й інститут досліджения конюнктури.

СМЕРТЬ ВЯЗНЯ НАСЛІДКОМ ПОБОЇВ.

В коломийській вязниці помер молодий хлопець від побоїв, які одержав при допитах. Допитував його поліційний шпиг Ленк зі своїми помічниками. Справа ця булаби напевне погребана, якби не молоді вязні, арештовані наслідком демонстрації в дні міжнародного дня молоді в Коломийщині. Їх приміщено в цій самій келії, в якій находився малолітний хлопчина і він на їх очах помер, не відзискавши притомности. Шпика Ленка спершу про око арештували, але по кількох днях цілком звільнили.

НОВЕ ВИДАВНИЦТВО.

Трест Київдрук зорґанізував книжкове видавництво під назвою „Культура". Воно ставить своїм завданням видавати літературу гарної якости й не дорогу, переважно дитячу, художньо ілюстровану книжку з фарбовими малюнками.

КОНФІСКАТИ РОБІТНИЧИХ ОРҐАНІВ.

Останні числа західньо-українських пролетарських орґанів впали жертвою кількакратних конфіскат. Конфіската стрінула „Світло", „Професійні Вісти", „Наше слово" й инш. Ці конфіскати в останніх часах поліційна влада переводить дуже систематично, що є наглядним доказом наміру знищення робітничої преси.

ТРОЦЬКИЙ І ЗІНОВЄВ В ПОРОЗУМІННЮ З БІЛОҐВАРДІЙЦЯМИ

ЧАСОПИС ПРАВДА МІСТИТЬ ЗВІТ ГОЛОВНОЇ ПОЛІТИЧНОЇ УПРАВИ, В ЯКІМ ГОВОРИТЬСЯ ПРО СЕ.

МОСКВА, 27. жовтня. — Орган комуністичної партії, „Правда", містить звіт Головної Політичної Управи, у якім кажеться, що Троцький і Зіновєв були у взаєминах з контрреволюційними й білоґвардійськими організаціями як у самім Совітськім Союзі, так і поза його границями. Білоґвардійські організації завсігди заявляли, що покладають усі свої надії на опозицію у комуністичній партії. Арештовані бувші офіцири адмірала Кольчака говорили, що борба у комуністичній партії може довести до упадку совітської влади, на случай війни між Польщею а Совітським Союзом. Білоґвардійці порозумівалися теж зі сторонниками Троцького, які основували потайні друкарні, щоби вивідатися, яке становище займе опозиція на случай контрреволюції або чи можуть вони взяти у свої руки керму контрреволюційного заговору.

Коли усі ті матеріяли предложено на засіданню Центрального Комітету комуністичної партії, сказали вони, що се „байки детективів Головної Політичної Управи". Коли, однак, від них домагалися оправдання, заявив Зіновєв, що Червона Армія є осідком контрреволюції. Троцький знова заперечив орґанізовання нелеґальних друкарень і підготовлення збройних виступів контрреволюціонерів. Він заявив навіть, що такі особи, що се роблять, належить розстрілити.

С. ШВАРЦБАРД УКРИВАЄТЬСЯ.

ПРИЯТЕЛІ УВІЛЬНЕНОГО ВБИЙНИКА СХОВАЛИ ЙОГО ПЕРЕД СТОРОННИКАМИ С. ПЕТЛЮРИ.

ПАРИЖ, 27. жовтня. — Приятелі С. Шварцбарда, увільненого вбийника С. Петлюри, сховали його і ніхто не знає, де він перебуває. По увільненню його судом присяглих у Парижі не повернув він до свого дому, так, що навіть його жінці невідомо, де він находиться. Догадуються, що приятелі Шварцбарда вивезли його у незвісне нікому місце, побоюючись, що сторонники С. Петлюри схочуть його вбити, як се загрозив оборонець родини Петлюри, коли сказав: Коли ви увільните Шварцбарда, признаючи право оправданої пімсти, то чи тим не заохотите кревних убитого Петлюри до дальшої пімсти?

Шварцбарда, відповідно до французьких законів, засуджено на заплату гривни у висоті одного франка.

ДОМОВА ВІЙНА МІЖ ПРАВИТЕЛЬСТВАМИ У НАНКІНҐ І ГАНКОВ.

ВІЙСКА ПРАВИТЕЛЬСТВА У НАНКІНҐ НАБЛИЖАЮТЬСЯ ДО ГАНКОВ.

ШАНҐАЙ, 27. жовтня. — Війска правительства у Нанкінґ наближаються до Ганкова, держачися обох берегів ріки Янґце. Вони заняли місто Анкінґ, столицю провінції Анвей, що є важним осередком між Нанкінґ а Ганковом.

Головним командантом війск правительства у Нанкінґ є тепер ґенерал Ченґ Чін.

ЩОБ УНИКНУТИ РАКА, НЕ ТРЕБА ЇСТИ ТОВЩІВ.

ТВЕРДИТЬ СЕ ВІДЕНСЬКИЙ ПРОФЕСОР НА ПІДСТАВІ КЛІНІЧНИХ ДОСВІДІВ.

ВІДЕНЬ, 27. жовтня. — На зборах лікарів заявив тут професор Бернштайн, який веде звісну Векketзах клініку, що коли хочеться уникнути недуги рака, не треба їсти ніяких товщів.

Проф. Бернштайн каже, що се справджено у його клініці на заражених раком мишах.

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ Й ФРАНЦІЯ ПРИЙШЛИ ДО ЗГОДИ В СПРАВІ ТАРИФИ.

ФРАНЦІЯ ЗНЕСЛА ВИСОКЕ ЦЛО НА ІМПОРТОВАНІ АМЕРИКАНСЬКІ ТОВАРИ.

ПАРИЖ, 27. жовтня. — Французький міністер торговлі Бокановскі заявив, що між Злученими Державами а Францією прийшло до повної згоди у переговорах в справі тарифи. Франція згодилася знести високе цло на імпортовані американські товари, як довго будуть вестися переговори в справі заключення торговельного договору між обома державами.

У договорі зі Злученими Державами, після заяви Бокановського, зроблено застереження, що при виміні товарів Злучені Держави будуть платити таке саме цло, яке платили перед заключеннем торговельного договору між Францією а Німеччиною.

РУТ ЕЛДЕР ПРИЛЕТІЛА ЛІТАКОМ ДО МАДРИДУ.

МАДРИД, 27. жовтня. — Американська летунка, Рут Елдер, прилетіла тут з Лісбони літаком системи Юнкерса разом зі своїм пільотом, Гелдеменом. З Мадриду вибирається вона до Парижа, а в суботу виїде з Франції кораблем „Мавретанія" до Ню Йорку.

ЗАГОВІР НА ЖИТТЯ ЕСПАНСЬКОГО КОРОЛЯ.

ПАРИЖ, 27. жовтня. — У републиці Андорі, що лежить між Францією й Еспанією, відкрито заговір на життя еспанського короля Альфонса. До Андори приїхали з Брукселі провідники еспанських радикальних організацій, що зорганізували сей заговір.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПО КОНҐРЕСІ

Зі всіх сторін широкої американської землі зїхалися делеґати на Четвертий Конґрес Обєднання. Прибули з далеких Вестів, бо аж з Шикаґа. Прибули і з найдальш висунених Істів, бо були і з Бостону. Всі вони прибули, бо відчували, що тут будуть рішатися важні справи, які заважуть на дальшім життю нашої іміґрації.

І дійсно, хто був на Конґресі, той певно не пожалує того. Бо таких українських нарад ще досі на американській землі не було. Мабуть з ніяких ще нарад не виходили делеґати з таким підйомом духа, як вони вийшли з Четвертого Конґресу. А незабуваймо при тім на те, що Конґрес відбувався в тім часі, коли наш нарід поневолений і коли ми в Америці обезсилені внутрішними боротьбами. Всі здавали собі добре справу з того сумного положення. А мимо того вийшли з Конґресу вдоволені і одушевлені. А сталося це тому, що ми на Конґресі не тільки константували лихо, але бралися заразом до направи лиха. І то бралися в тій вірі і в тім переконанню, що ми тут в Америці з тими всіми перешкодами дамо собі раду. Це не був Конґрес плачу, зойків і нарікань, а Конґрес діловий. Переконається про це українське громадянство, коли почує звіти делеґатів та прочитає протокол з нарад Конґресу та реферами, які там були виголошені.

Обєднанне зробило великий крок вперед, коли перебрало на себе так важну справу як Рідну Школу в Америці. Обєднанне поширило тепер свою програму, коли перебрало провід у всіх тих справах, що підходили досі під компетенцію Ліґи Американських Горожан і Ветеранів чи наших Січей. Все те справи, які тісно вяжуться з нашим національним життям оттут в Америці. Та попри ті так важні справи Обєднанне ще раз виявило себе на тім Конґресі тою орґанізацією, яка держить високо наш національний, синьо-жовтий соборницький прапор і яка обєднує сьогодні тут в Америці всі життеві сили нашої іміґрації. Читаючи реферати і перебіг дискусій, буде міг кождий ствердити, що як референти так і делеґати трактували всі справи надзвичайно серіозно, річево і спокійно. У всіх пробивалася одна думка: Ми мусимо за всяку ціну поступити в нашім національнім життю в Америці о один крок дальше. І намітили пляни дальшої праці і виложили як на долоні ідею Обєднання.

Новий уряд стоїть тепер перед важким завданням: як перевести це все в життя. Та одно тут певне, що не переведе цей уряд намічених нами самими плянів, коли ми як громадянство не попремо тої акції зі всеї сили. Все, що намічене, призначене для добра нашого народа і нашої іміґрації. Хочемо його мати, виконаймо совісно ухвали Конґресу.

РЕЗОЛЮЦІЇ ЧЕТВЕРТОГО КОНҐРЕСУ ОБЄДНАННЯ

Делеґати, які зїхалися зі всіх сторін американської землі дня 26. жовтня 1927. року до міста Филаделфії, Па., на Четвертий Конґрес Обєднання, вислухавши звітів екзекутиви та докладів, по переведеній дискусії повзяли слідуючі ухвали:

I. ПО ШЛЯХУ ДО ДЕРЖАВНОЇ НЕЗАВИСИМОСТИ.

1. Повстаннем з місць хилимо свої голови перед тими українськими борцями за волю, що вже в могилах, як і тими, що валяються по тюрмах як жертви політичного терору окупантів українських земель.

2. Йдучи по тім шляху, який нам вкаазли погибші герої, стверджуємо ще й тим разом: що згідно з почуваннями і волею цілого українського народа Самостійна Соборна Українська Держава від Попраду по Кавказ це наш ідеал, який дістав вже свій вираз в Четвертім Універзалі Центральної Ради з дня 22 січня 1918. і в Акті Зединення, проголошенім Директорією У. Н. Р. і Національною Радою З. У. Н. Р. в Київі на Софійській площі дня 22. січня 1919 року.

3. Стверджуємо далі, що український нарід на всіх своїх землях не є під теперішню пору ні правним ні фактичним господарем. Українські землі ввійшли в склад Союза Соціялістичних Совітських Республик, Польщі і Румунії дорогою насильства і військової окупації, а під Чехословаччину дорогою дипльоматичних, міжнародніх коншахтів. У всіх тих випадках і на всіх тих землях нарід наш, споконвічний господар тих земель, поневолений. На всіх тих землях не має він змоги жити своїм власним політичним, а навіть і культурним життям.

4. Ми вповні свідомі того, що на Радянській Україні, мимо утисків з боку Москви, йде ґіґантичний процес відродження української нації, який мусить скінчитися повною політичною самостійністю та відірванням Великої України від Росії. І ото цей процес є бальзамом на зболілі українські душі, він саме запалює серця і уми всіх Українців, деб вони не жили, до нової праці і боротьби. А особливим підйомом духа є він для нас, американських Українців. Бо, коли росте і змагається українська стихія під большевицьким обухом червоної Москви, то чогож допервє повинні доконати для відродження української нації ми, американські Українці, що живемо на вільній землі?

5. В незломній вірі в остаточну побіду нашої національної ідеї як і в те, що демократія це не хаос і не пустий звук а ідея, гуртуємо і обєднувати мемо тут далі всі наші творчі сили під синьо-жовтим прапором, в тім переконанню, що він доведе український нарід до сили, могучости і державної незалежности в тій самій мірі, як довів до сили Америку звіздистий прапор американський.

II. В СПРАВІ ЖИДІВСЬКИХ ПОГРОМІВ НА УКРАЇНІ.

На Великій Україні, як тій частині, що входила в склад бувшої Росії, тяжить пятно антисемітизму і погромництва. Осуджуючи як найбільш рішуче того рода обяви, висловлюємо заразом свій рішучий протест клеймування погромами українського національного імени та цілої визвольної боротьби українського народу, як це має місце тепер в деякій американській, а головно в жидівській пресі, коли пишеться про це в звязку з процесом Шварцбарда, убийника пок. Симона Петлюри.

Зі всіх земель бувшої Росії на Україні було найбільше Жидів, проти яких царський уряд навіть в мирні часи влаштовував погроми. „Бей Жидов — спасай Рассею'' — отце був популярний клич, який підчас революції в часі відродження української державности ріжні отаманчуки, темні сили та вороги України перемінювали на клич: „Бей жідов — спасай Украіну."

Українська національна ідеольоґія, українська література та публіцистика ніколи не мали й не мають тепер нічого юдофобного, а навпаки український нарід виступав всегда в обороні жидівства як пригніченої нації.

Українське національне правительство, адміністрація, військові начальники реґулярної армії та політичні і громадські українські діячі всіми мірами поборювали протижидівську аґітацію та боролися з погромами.

Українське правительство завсігди щедрою рукою допомагало жидівству, а погромщиків переслідувало, віддавало під суд і карало розстрілами. В той самий спосіб виступало воно і проти аґітації проти Жидів.

Зате вже від перших днів російської революції розпочалася шалена протижидівська аґітація, а вели її ріжні темні сили, бувші поліцаї і члени російських патріотичних орґанізацій як „Русскаго народа" і инші реакційні елементи. Це сконстатував ще в липні 1917. року і вдруге у вересні Всеросійський Зїзд Совітів Салдацьких і Робочих Депутатів, а також Тимчасове Правительство Керенського.

На терені України ґрасували ріжні банди, але також і реґулярна червона армія та добровольча армія Денікіна, які громили Жидів. А тепер всі ті погроми звязується Жидами з українським визвольним рухом.

Проти цего незгідного з правдою обяву Четвертий Конґрес Обєднання рішучим чином протестує та заявляє, що знеславлювання українського визвольного руху, та змішування його з погромами викликає напруження в жидівсько-українських відносинах. В інтересах же жидівства і українства повинно лежати прагнення до мирного співжиття.

III. З ПРИВОДУ ПРОЦЕСУ НАД ВБИЙНИКОМ С. ПЕТЛЮРИ.

Деяка американська а чи не ціла жидівська преса намагається представити судову розправу над Шварцбардом, убийником Головного Отамана Симона Петлюри, в той спосіб, що в Парижі судять С. Петлюру, а не Шварцбарда. Імя був. Голови Української Директорії плямиться в некультурний, ганебний спосіб, називаючи Петлюру такими іменами як „Різник України". Конґрес вважає таке поступовання недостойним людської гідности та публіцистичної етики зосібна.

IV. РІДНА ШКОЛА В АМЕРИЦІ.

Зваживши, що українське шкільництво в Америці не вистарчає нашим національним вимогам, а під науковим оглядом в деяких випадках не йде з духом часу та не відповідає вимогам модерної педагоґіки і через те не сповняє як слід своєї задачі — Четвертий Конґрес Обєднання отсим постановляє піднести згадане шкільництво і в тій цили ухвалює згідно й однодушно отсі резолюції:

1. Українська школа має бути вільна від усякої партійности, а стояти лише на чисто національних основах. Її ціль і мета: виховувати українську дітвору в Америці на свідомих членів американської держави, а разом з тим на таких громадян, котрі дорожилиб своїм славним українським походженнем, вітчиною своїх батьків і українською культурою та допомагалиб рідному краєви своїх батьків здобути независимість.

2. Рідна Школа в Америці буде змагати, щоби наука була ведена такими вчителями, котрі підлягати-муть у всіх шкільних справах Обєднанню.

3. Шкільна Комісія, звана „Управа Рідної Школи в Америці", заводить по всіх українських школах однаковий плян навчання, одноцільну систему й однакові шкільні підручники.

4. Ті наші вчителі, котрим недостає фахового знання, мають у протягу двох років доповнити свою освіту шляхом самообразування при допомозі Шкільної Комісії, та на спеціяльних учительських курсах, уладжуваних у догіднім часі начальною шкільною управою.

5. На загальні шкільні видатки основується Шкільний Фонд, яким буде орудувати уряд Обєднання. Сей фонд складається з членських вкладок і добровільних датків для української школи в Америці.

6. Школи, які входять у звязок з „Обєднанням", в педагоґічному відношенню цілковито підлягають Рідній Школі.

7. Конґрес закликає загал і окремі громади до як найскоршого приєднання своїх місцевих шкіл до „Рідної Школи" в Америці.

8. Конґрес ухвалює, що батьки дітей платять річно до Шкільного Фонду 50 центів, без огляду на число посиланих до української школи дітей.

ЗА ПРАВА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ.

Інтерпеляція посла Хруцького і тов. з Українського Клюбу в соймі до голови Ради Міністрів, Міністра внутрішніх справ, Міністра скарбу і Міністра справедливости в справі наміреного безприкладного нарушування прав української мови в українських економічних установах.

В останньому часі оголошено в щоденній пресі урядовий проект розпорядку президента Річипосполитої польської про „примус ведення торговельних книг купцями". Проект цей постановляє між иншим, що акційні спілки, командитово-акційні, спілки з обмеженою порукою і кооперативи мають вести книговодство в польській мові. Постанова ця міститься в 2 уступі другого параґрафу названого проекту, вимірена вона в есенціональну умовину істнування українських економічних установ і стала джерелом справедливого зденервування серед загалу українського населення.

Причини такого поважного занепокоєння слідуючі:

Ще перед введенням у життя міжнародніх трактатів і конституції Польщі, забезпечуючих національним меншостям право вживання рідної мови в прилюдних і приватних зносинах, українська кооперація користувалася довше як пів віку природним її правом книговодства в рідній мові, т. є. українській. Ані австрійському урядові, ані навіть царському не впало на думку позбавляти українську кооперацію того права. Щойно тепер, як інформує преса, намірено скасувати це засадниче і природне право українського народу. Ніяк не можна зрозуміти, як автори того проекту можуть погодити цей проект з постановами про права національних меншостей і з відповідними приписами польського публичного і міжнародного права.

Нема ніякого сумніву, що торговельні книжки кожного підприємства належать до його внутрішньої правильної орґанізації і мають виключно приватний характер. Купецьке книговодство належить до приватних торговельних зносин. В арт. 7. трактату між головними державами, союзними і запризненими а Польщею з дня 28. червня 1919 р. (Дн. Законів ч. 110. поз. 728 з 1920 р.) поставлено, що „не буде видаватися ніяких обмежень свобідного вживання громадянами якоїнебудь мови в приватних і торговельних зносинах''. З тої причини намірений припис, забороняючий вести книговодство торгуючих в рідній мові, не повинен найти місця в польському законодавстві.

Названа теза версальського трактату має свій вислів частинно в 110 арт. конституції Польщі, який, забезпечуючи національним меншостям право засновування і ведення своїм власним коштом суспільних установ, отже і кооператив, разом з тим гарантує в них свобідне уживання своєї мови. Не дасться заперечити, що кооператива національної меншости є суспільною установою, заснованою і утримуваною власним коштом тієї меншости, а з тої причини не може звичайний закон або розпорядок, не впадаючи в суперечність із 110. арт. конституції, заборонити меншости вживання рідної мови в письмі та слові у внутрішних взаєминах кооперативи, до яких належить і купецьке книговодство кооперативи.

Навіть польський закон про мову з 31. липня 1924 р. не накидає національним меншостям обовязку вживання польської мови у внутрішних зносинах приватного підприємства. Обговорюваний проект іде таким чином ще далі в обмежуванні мовних прав національних меншостей, творячи таким чином дорогою розпорядку коректуру на гірше досі обовязуючого закону про мову. А це є прямо недопустиме, бо противиться також виразній постанові арт. 2. закону про уповноваження президента Річипосполитої з дня 2. серпня 1926 р., ч. 78., позиція 443.

Тисячі українських кооператив і спілок ріжного типу та міліони членів тих установ вважають подібний проект не без рації замахом на власне істнування. Переважну часть тих установ ведуть люде, що не знають польської мови ні в письмі ні в слові; а члени, не знаючі польської мови, булиб таким чином позбавлені права, і то найосновнішого, права, яке їм прислугує, а саме, права належної контролі книг дотичної установи. Наслідком того вимога ведення книговодства польською мовою в українських кооперативних установах не лише довелаб до замкнення вже істнуючих установ, але вбилаб саму кооперативну ідею. Самозрозуміло також, що цілий ряд урядників і бухгальтерів, вправлених у веденні книговодства лише в рідній мові, українській, не був би у спроможности сповняти своїх обовязків. Ці останні, позбавлені можности працювати в державних урядах і польських установах, а тепер також позбавлені варстату праці наслідком того проекту й у власних установах, помножать разом зі своїми родинами вже й так численні ряди безробітних і незадоволених.

Зі змісту обговорюваного проекту недвозначно випливає, що наміром авторів того проекту є не тільки знищення кооператив і акційних спілок, але також знищення життєвої екзистенції широких мас українських урядників, не знаючих польської мови.

Таким чином урядовий проект розпорядку президента Річипосполитої про мову, якою треба вести книги, криє в собі з одного боку ґрізну небезпеку для істнування численних економічних установ і кооператив національних меншостей, особливож українських, а з другого боку є замахом на добре набуте право і на природне право до життя українського народу. Протестуючи проти такого наміру, підписані питають:

1) Чи міністрам відомі ті факти? 2) Чи міністри зволять зарядити, щоби цитований і обговорюваний проект розпорядку президента Річипосполитої про примус ведення торговельних книг цофнути та недопустити до того, щоби він в теперішній редакції ввійшов як обовязуючий у життя. — Варшава, 19. вересня, 1927. Підписи.

Др. Остап Грицай (Відень).

НАРОДИ В БОРОТЬБІ ЗА ВОЛЮ

3)

1. ШВАЙЦАРИ.

Не аби-якого ворога мали тут перед собою наші швайцарські Герої! Бачили вони вже Морґартен, бачили Земпах, але під Ґранзон довелось їм стрінутися із силами далеко більшими. Армія Бурґундів числила **30.000 чоловіка.** Кажуть, що в цілій Швайцарії не було стільки золота і срібла, що на острогах бурґундських лицарів і на поводах їх коней. Як союзники Бурґундів узяли участь в цім поході князь Таренту, королевич з Неаполю Фрідріх, з 15.000 наємного війська під проводом Миколая Кампобассо, та полки ґр. Ромонт. Карло сам вибрався в похід ураз зі своїм двірським почотом, в якому було безліч його слуг, урядовців, лакеїв та блазнів; а притім череда розпусних жінок в числі 2,000. Швайцарів було всього **20.000** під проводом **Ганса Вальдмана, Петермана Рота** та **Рудольфа Рідінга.** Бій почався раннім раном, наступом Бурґундів. В першій хвилі Швайцари, побачивши ворога, стали навколішки до молитви, як це вони робили перед кожною битвою. Одначе Карло, думаючи, що вони припали до землі, щоб благати в нього змилування, кликнув глумливо: „Дивіться, ці шубравці (ces canailles) важуться мене просити ласки! Гарматчики, вогня на сволоч!" Але розміщені на верхівлях гармати не робили Швайцарам надто багато шкоди, і тому Карло наказав наступ лицарських їздців в числі 6000. Бурґунди рушають повним ґальопом, але сини найкрасших у світі гір стоять мов і ті рідні гори довкола них, твердо як мур. Карло наказує своїм за всяку ціну захопити швайцарські прапори. Тут один велитенський ростом Бурґунд кидається на гордий прапор преславного кантону Швиц, два рази хватає його рукою, а тутже й паде трупом поцілений ударом невеличкого берненського добровольця. В цій хвилі роздаються стогомонним ехом звуки боєвих сурм, т. зв. „вола з Урі'' та „тримбіти з Унтервальден" на знак, що головні сили союзних наближаються. — „Це що за якийсь дикий нарід? — питається тут Карло. — Невже це ті славні союзні (Eidgenossen)?" А один з полонених відповідає йому: „Так, пане, це ті старі Швайцари з полонин, що перемогли колись Австрійців. В лютім бою, який счинився тепер, боролися Швайцари з такою хоробрістю, що Бурґундів угорнув несамовитий страх, а коли їздці їх звернулися раптом узад, почалася загальна втеча в такім заколоті, начеб Бурґунди втікали перед злими силами. Розлючений Карло добув меча й особисто здержував своїх жовнірів від утечі. Але це на нічо не здалося. Все втікало на осліп у страшнім переполоху, а й сам Карло звернувся вкінці з пяти дружинниками до втечі, лишаючи Швайцарам як неоціниму добич казкові богатства свойого табору. Все тут було з найдорожших матерій, із шовку та оксаміту, золотом та сріблом вишиване, вся зброя та всяка посудина аж важка від дорогих жемчугів і коштовних перел. Словом — такої дорогоцінної добичі не здобули ще Швайцари ніколи. Один-одинокий капелюх Карла, що його він згубив під Ґрансон підчас утечі, репрезентував незмірну вартість, бо був виложений дорогими каменями, між иншим славним діямантом, який „сам стільки був варта, що один край", як кажеться про нього в сучасній хроніці. Можна зрозуміти тому, що Карло, дізнавши такого розгрому зі сторони „сволочі", тільки і промишляв тим, щоб ударити на Швайцарів удруге. Ще того самого року — **22. червня 1476.** прийшло до великої розправи під **Муртен,** але судьба хотіла, щоб тут Швайцари лишилися переможцями над гордим паном Бурґундії.

А після того незалежність Швайцарів була вже майже довершеним ділом.

До р. 1513 числив їх союз уже 13 кантонів, а звязок з німецькою державою майже призабувся. В силу договору в Базель (1499) Швайцари не потрібували вже платити Німеччині державних податків, ні не були зобовязані до рішенців найвисшого судового трибуналу Німеччини.

І від того часу датується їх державна незалежність, поглиблена упродовж дальших століть в напрямі того взірцевого републиканського устрою, що його репрезентує сьогодня прекрасна, вольна країна Швайцарії з її 22. кантонами вольних людей і вольного громадянства. І не иншу, а швайцарську землю вибрав собі осідком той нинішний Союз Народів, що хоч і не повний і далеко не такий, яким уявляють його собі народи поневолені, то всетаки може є завязком чогось великого і визволюючого так, як той колишній маленький союз прадавніх кантонів Швайцарії. Але поки женевські конференції зволять так або инакше рішити про долю національних меншостей, доптаних нині польськими та румунськими чоботами, треба нам, поневоленим, покинути дожидати ласки переможців, а боротися за волю і власну державу так, як боролися швайцарські Герої з австрійськими, бурґундськими й німецькими можновладцями.

Слава Героям! Слава борцям, що зі зброєю в руці виборюють власному Народові волю і власну державу!

• • •

В найблизшій частині цеї праці розглянемо геройську боротьбу Густафа Вази за державну незалежність Швеції.

Пани чубляться, а в мужика лоб тріщить.

—o—

Кіт лівний, хлоп мівний всюди поживиться.

—o—

На язиці мід, а під язиком лід.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПІД УВАГУ НАШИМ ШКОЛАМ, ЗГЛЯДНО ПП. УЧИТЕЛЯМ В АМЕРИЦІ.

„На допомогу жертвам повені. Діти дітям!"

Під таким заголовком вичитав я у львівському часопису „Новий Час" ч. 111 з 5-го жовтня б. р. відозву Головного Виділу „Українського Краєвого Товариства охорони дітей і опіки над молоддю".

Ось і дословний зміст сеї відозви:

Ч. 111.

НА ДОПОМОГУ ЖЕРТВАМ ПОВІНИ.

Діти дітям!

Поруч з тисячами потерпівших дітей живуть тисячі других, яким доля ощадила грізних переживань і наслідків водяної стихійної хуртовини, які безжурно живуть під крилами дбайливих батьків і навіть у сні не трівожить їх шум розгуканих хвиль і грохіт проваюючихся хат. Хай вони, ті щасливіці, витягнуть помічну руку своїм нещасним братчикам і сестрам — хай відмовлять собі приємностей, ліпшої одежі чи ласощів, а заощаджений власний гріш перешлють разом з другими в одно запомогове русло до Центро-Банку у Львові, Ринок ч. 10, книжечки 8165. Всі наші українські школи скрізь по цілому краю, по містах і селах, всі інститути й бурси, всі кружки молоді хай заініціюють у себе збірки в трошах, одежі, біллю на річ потерпівших товаришів і товаришок. Почин у цьому дасть очевидно наш Пласт, отця наша молода сторожа всіх високих ідеалів. Між своїми кличами виписав він і заповідь: „Поміч ближнім!" і під цим вселюдським гаслом поведе й теперішню допомогову акцію сильно, красно, обережно, бистро. А таке діло, ведене самою дітворою й молоддю, має не тільки виховне значіння, але й навчить її, що ми, Українці, можемо й мусимо числити лише на власні сили й та свідомість повинна стати нам спонукою до найдальших проявів самочину.

Підписаний Виділ просить тільки подати йому коротеньку вістку про кожну дитячу акцію в користь потерпівших, щоби мали ми образ і радісне почування, що наш поклик найшов відгомін у молодих серцях.

За Головний Виділ Укр. Краєв. Т-ва охорони дітей і опіки над молоддю (вул. Блярська 11/1).

М. Каратницький, голова;
М. Малицька, чл. Гол. Ради".

На жаль, в нас в Америці нема й доси зорганізованого „Українського Пласту", але се ще не стоїть на перешкоді, щоби й наші діти в Америці, головно школярі, „не витягнули й своеї помічної руки своїм нещасним братчикам і сестрам" у Старому Краю. Треба лише доброї волі п. п. учителів. А що така збірка між школярами удасться, про се нема чого сумніватися.

За примір подаю українську школу при 106-ій вулиці в Ню Йорку, де саме я учителюю. По вияснению дітям цілої справи як слід, зложили мої школярі в протягу двох днів **одинайцять долярів і 15 ц.** на фонд „діти дітям", які разом з іменами жертводавців вислано до призначеного місця через наше „Обєднанне".

Що Ви на се, шан. п. п. учителі?

Петро Задорецький,
Асторія, Л. Ай.

На ярмарку в Росії.

Купець: Гей, купуйте коня... правдивий англійський!

Мужик: А як ти знаєш, що правдивий англійський?

Купець: Позвольте — дивітся... по московськи ані слова.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Збори родичів дітей старших кляс.

У пятницю вечером, 21 жовтня, відбулися в церковній салі, при 14 улиці, збори родичів, що мають намір посилати своїх дітей до четвертої кляси української рідної школи. У церковній салі зібралося около 20 родичів. Присутні висказували свої гадки щодо отворення висших кляс, а передовсім третьої й четвертої кляси при українській рідній школі. До низших кляс сеї школи вписалося вже 50 дітей, мимо завзятої агітації. Бо є священики, що ходять по мешканнях Українців, що мешкають в околиці згаданої школи й переконують їх, щоби не посилати туди дітей. З причини невеликого числа присутних родичів, головно тих, що мають старших дітей, не повзято ніяких ухвал щодо отворення 4 кляси, лише рішено скликати у слідуючу неділю, 30 жовтня збори усіх родичів, що мають старших дітей і запросити на сі збори визначніших нюйорських бесідників. Кількох з присутних згодилося також ходити по домах українських родичів і намовляти їх, щоби посилали своїх дітей до рідньої школи. Отець Іванишин заявив в імени церковної громади своеї церкви, що вона годиться відступити даром своїх кілька саль на шкільні кімнати для дітей. Усі родичі висказали теж своє бажання, щоби рідна школа, яку отворено у згаданій церковній салі, була чисто національною, без ніякої партійної, політичної або віроісповідної закраски, взоруючись під тим оглядом на американській публичній школі.

Науки катехизму мають учити священики в церкві, у неділю пополудні, коли сього бажають собі родичі. В школі не повинні вчити науки релігії.

Можна сподіватися, що на згадане віче у шкільній справі, що відбудеться 30. жовтня, прийдуть усі ті нюйорські Українці, яким лежить на серци українська національна справа й які бажають, щоби їх діти остали Українцями й дістали виховання в українськім дусі.

Присутний.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Жінки збирають білля для потерпівших від повені.

Товариство „Жіноча Громада" в Ню Йорку занялося збіркою убрання для потерпівших від повені. Всім вже звісно, що наші браття й сестри у старім краю знаходяться тепер в крайній нужді через страшні виливи рік, а найгірше те, що не мають одежі, а зима вже за плечима.

Щоби хотяй в части зменшити горе та муки наших земляків, просимо о ласкаве пожертвовання на сю гуманітарну ціль усьо старе убрання, яке вже зношене і сей поступок буде великою помічую у страшнім нещастю, яке навістило наш край.

Збірка убрання зачнеться слідуючого понеділка, 31. жовтня 1927 р., в церковній салі на 7-ій вулиці, і буде продовжатися через кілька тижнів.

Просимо приносити убрання всілякого рода, а ми постараемося відослати там, де його найбільше потребують.

Дякуємо згори усім тим, що поможуть нам у цім добрім ділі.

Комітет Жіночої Громади.

Межи карeченими.

Вона: „Кромі посагу від батька дістану на шлюб мамину пончоху, повну наскладаних грошей".

Він: „Гм, а мати твоя має грубі ноги?"

У лікаря.

Лікар: Відкладати не можна. Треба нині відрізати ногу.

Хорий: А кілько буде коштувати операція?

Лікар: Трийцять долярів.

Хорий: Ох! Я нині без грошей.

Лікар; Як хочете, але я не раджу відкладати.

Хорий: Ну, добре. То відріжте нині за пять долярів, а решту лишіть на пізнійше.

ЖУРБА ПРО БУДУЧНІСТЬ

не дає нам спокою. Вона нас давить та каже шукати нам чогось такого, де малийбісько кусник хліба, без згляду на се, чи в фабриках або майнах є праця або і цілковите безробіття.

А це можна осягнути, коли купимо собі землю в ПЕРШІЙ УКРАЇНСЬКІЙ КОЛЬОНІЇ, на передмістю фабричного міста МІЛВІЛ, Н. ДЖ. Кольонія ся, це не звичайна оселя, яких є в Америці тисячі, з котрих властителі, крім латання нічого більше не мають, але се 16 літ правильно зорганізоване село, в котрім живе около 150 українських родин, де кождий газда, крім гарного дому і других будинків, має також кілька акрів плодовитої землі, з котрої, плекаючи ярину або годуючи кури, має гарні доходи.

Праця також на місці, бо коли в великому місті треба нераз їхати до праці і годину, а в майнах тільки іти півмилі, то з кольонії зайдемо до неї за 20 до 45 мінут.

А в місті Мілвіл, є вже кілька українських бизнесів, а можнаби їх ще в двоє тільки мати, і яка тоді гарна гармонійна співпраця: українські фармері і українські бизнесмени — правдиве українське місточко.

По інформації, у всіх висше наведених справах голоситись на адресу властителя земель в українській кольонії: 140—

ВАСИЛЬ МАТОЛИЧ,
N. E. 7th & GREEN STREET,
PHILADELPHIA, PA.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

ЮНГСТАВН, ОГАЙО.

Церковне братство й його члени на навіщених повінню галицьких Братів.

Братство Прес. Тройці, від- діл 135 виплатило $25.00.

Крім сього зложили:

По $1.00: Ів. Федаш, О. Яровицький, М. Гіряк, Варвара Бура; по 50 ц.: Марія Кохан, Анна Сеник, М. Сірий, О. Песирик, Т. Судик, Ю. Литвин, Г. Гомзяк, М. Гасан, Марія Пашко, М. Тиць, І. Сухий.

Разом вислано через „Обєднання", $34.50.

За Уряд Братства:

Іван Федаш.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ.

Пасейські Українці не забувають про потерпівших від повені.

Братство св. о. Николая у Пасейку ухвалило виплатити з братської каси 50 долярів на потерпівших від повені. Крім сього зібрано ще $3.75 малими датками.

Разом переслано на руки „Обєднання" $53.75.

За Уряд Братства:
В. Сметана, предсідатель;
С. Ворона, касієр;
П. Зінків, секретар.

ТРЕНТОН, Н. ДЖ.

Чужинецькі фабричні робітники на поміч Українцям потерпівшим від повені.

Трентонські робітники заняті у фабриці „Кенвез-Ледер Спешелті Ко.", якої властителем є С. Світлик, зібрали між собою $50.50 на потерпівших від повені. Піднести тут належить, що у згаданій фабриці працюють переважно чужинці а Українців є між ними лише чотирох. Однак, мимо того ніхто з них не відмовився від зложення своєї жертви. Се не хай буде приміром для инших робітників збирати жертви для потерпівших від повені Українців також і між чужинцями.

Підприємець п. С. Світлик не лише, що згодився на сю збірку у своїй афбриці, але і сам зложив від себе досить поважну суму. Гадку урядити збірку піддав п. І. Морозко, який і занявся колектою.

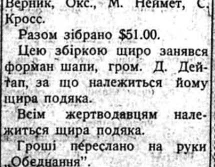
Слідуючі громадяне зложили свої датки на згадану ціль: Canvos Leather Specialty Co. $15.00; по $5.00: С. Світлик, Д. Дейтат, Ів. Морозко; по $2.00: Ів. Бородайкевич, Гар. Плюмблі, Р. Огуркевич, п-на Олена Бух; по $1.50: Мек Влегел; по $1.00: Крайняк, В. М. Гунтинг, Ів. Плішблі, М. Рілик, Л. Б. Сіклес, М. С. Сопісот, М. Грега, П. Гульгун; по 50 ц.: Анна Пригода, п-на Марія Росетка, Т. Флорек, Вероника Боточ, М. Верник, Окс., М. Неймет, С. Кросс.

Разом зібрано $51.00.

Цею збіркою щиро занявся форман шапи, гром. Д. Дейтап, за що належиться йому щира подяка.

Всім жертводавцям належиться щира подяка.

Гроші переслано на руки „Обєднання".

ВИХОВУЙТЕ СИЛЬНЕ ПОКОЛІННЄ!

Минувшого понеділка була річниця смерти славного вченого і бесідника Данила Вебстер, котрий сказав: „Коли б мені удїлшували всі свої здібности і засоби, тоді побачилибисмо, чи в теперішній генерації не вдалобися нам зробити щось, чим могли небисмо величатися". Одна лишень здорове покоління може робити великі діла. Тринера Гірке Вино є вірним будівничим здоровля. Поправляє нестравність, лихий апетит, затвердження, неспокійний сон і загальне недомагання. Варбеній купон в кождій пачці. Поповйте також Тринера Лінімент на ревматизм і невральгію. Тринера Сиропець Кашлю і Тринера Пігулки на захолодження і кашель. Коли ваш аптикар не має їх, пишіть до Joseph Triner Company, Chicago, Ill.

Ой, де ти була? — Іван Петляк і Грицько Когут	27067F
Ой, їду, їду. — Д. Медовий, Тенор	27066F
Ой, не світи місяченьку. — Д. Медовий, Тенор	27066F
Ой, там на Йордані. — Евген Жуковський, Баритон	27069F
Ой, Дніпре, мій Дніпре. — Володимир Ділов, Бас	27073F
Ой, віхри горя. — Евген Жуковський, Баритон	27074F
Поправини. — Часть I. і II. — Орхестра П. Гуменюка	27070F
Співджак Чорний. — Іван Петляк і Грицько Когут	27067F
Старість не радість. — Евген Жуковський, Баритон	27072F
Під вечер осеню ненастною. — Евген Жуковський, Баритон	27069F
Там на горі круга вежа. — Евген Жуковський, Баритон	27074F
Танцюйте, молодички. — Українська Орхестра Колюмбії	27064F
Українське весілля. — Часть I. і II. — Орхестра Колюмбії	70002F
Во Вефлеємі. — Евген Жуковський, Баритон	27068F
Вся родина на весілю. — Українська Орхестра Колюмбії	27064F
Забрали-забрали. — Евген Жуковський, Баритон	27065F

Бордер. — С. Ф. Сарматов, Комик	20088F
Эх ты доля, моя доля. — Д. Медов, Тенор	20085F
Гармошка. — Д. Медов, Тенор	20094F
Под вечер осенью ненастной. — Д. Медов, Тенор	20090F
Шедшей Вечер мий. — Д. Медов, Тенор	20086F
Пошли девки в Дон купатся. — Д. Медов, Тенор	20089F
Как поживаете? Полька. — Руск. Орк. Москва	20089F
Кацапская песнь. — Н. Назаров, Тенор	20087F
Маруся отравилась. — Д. Медов, Тенор	20090F
Полька „Стрекочек". — Руск. Орк. Москва	20092F
Тетя Фрося. — С. Ф. Сарматов, Комик	20088F

ВІДОЗВА

до Українців, що походять з Угнова, равського повіту в Галичині, а перебувають у Злучених Державах і в Канаді.

Дорогі Родимці!

Перед кількома місяцями одтримали ми лист від Сестер Служебниць Пр. Діви Марії Неп. Зачатія в Угнові, в котрім доносять, що прибудо їх 4 до Українського Захоронки в Угнові. Там занялися вони вихованням малих дітий в Захоронці, доглядавнем бідних, хорих людий, та окрасою церкви.

Хату на Захоронку (Бурса) застали знищену, так в середині як і зверха, то не мож було замешкати і тому і треба було її відреставрувати. На це треба було задовжитися.

Зогляду на це вислано їм 15. серпня с. р. сто двайцять (120) долярів на висше наведені видатки. $60.30 з висланих грошей сколектував С. Салюк, а $63.00 передала п. Марія Рубинович Г. Шустикевичеви, як прихід з концерту устроєного на ту ціль у Джерзи Сіти.

На це одержано дня 3. жовтня ц. р. від Сестер Служебниць і від Вп. о. Говди лист, у котрім дякують за ці гроші $120 ($3 виносила пересилка), котрі їм під цю пору дуже придалися, бо повідавали довги, які затягнули на зреставрованне бурси а решту ужили на удержання.

Рівнож прислали фотографію 50 діточок, і 4 Сестер Захоронки у Львові.

О. декан Говда висказує теж подяку за сі гроші і пише, що наш вчинок задержать вони навсегда у своїй памяти. Наша память про них заохочує їх до праці.

На заповіджені сходини Угнівців явилось мале число людий. На тих сходинах вибрано комітет несення матеріяльної помочі Українській Захоронці в Угнові, в якого склад входить С. Салюк, як голова; А. Дячик, як касієр; М. Білик, як секретар.

Всі жертви на ту ціль проситься ласкаво присилати на адресу: **A. Diaczyk, 20 Stagg St., Jersey City, N. J.**

Комітет.

ЖЕРТВИ НА „ЧИТАЛЬНЮ" ПРОСВІТИ В СЕЛІ УЛЬГІВКУ, ПОВІТУ РАВА РУСЬКА.

Рік вже минув, як ми одержали відозву з рідного села Ульгівка, щоби складати жертви на будову дому для читальні Просвіти. Не могли ми однак сейчас зложити жертв на згадану ціль, бо богато з наших земляків, що переселилося до Америки, відреклося своєї народности й українства й опинилися у ворожім таборі, стали кацапами, москвофілами, що не лише не помагали складати жертв на дім Просвіти у рідній селі, але ще других відмовляли від сього. Однак нас пятьох, що не відреклися своєї народности, не зважаючи на кирпиню решти, почали збирати жертви між знакомими і вкінці наша праця увінчалася успіхом, бодай таким, що потрафилисьмо післати дещо на, допомогу нашим землякам в Ульгівку.

На руки комітету зложили свої жертви слідуючі добродії: П. Мигус $10.00; Т. Сидор 5.00; В. Кушнір 5.00; П. Лещук 5.00; С. Сенюк 2.50; Г. Калат 2.00; П. Максимів 2.00; М. Дідун 2.00; П. Стадник 1.00; Л. Заблоцький 1.00; Е. Проць 1.00; А. Круп 1.00; І. Міхарський 1.00; О. Щитида 1.00; М. Скалоцький 1.00; І. Сойка 1.00; Мелания Довгань 1.00; Д. Гуль 1.00; П. Ферсак 50 ц., А. Кинда 50 ц., Н. Фернтей 25 ц. Разом вислано $44.75. Згадані гроші вислано до читальні Просвіти", потрутивши $1.50 на кошти пересилки. $3.00 позістало ще в руках комітету. Збірка буде продовжуватися. Комітет складає всім жертводавцям сердечну подяку та велике українське „Спаси Біг".

За комітет: **Василь Кушнір** у Трентоні, Н. Дж., **Павло Лещук, Григорій Сидор.**

Шлюбні афоризми.

Оженитися, значить подвоїти свої обовязки — а свої права на половину зменшити.

Через шлюб жінка стає вільною, а чоловік тратить свою волю.

Шлюб — як судовий процес; одна сторона завсігди невдоволена.

Ярмо шлюбу дуже тяжке, до котрого аж двоє мусить запрягатися, щоб його двигнути.

Коли-б були пробні шлюби, — то цілий світ зупинився лище на пробі.

У школі.

Учитель: А ти чого спізнився сьогодня?

Ученик: У мами сьогодня родяться діти... Двоє вже є.

Несправедливість.

Ватько бачив себе зобовязаним вибити свого сина. Коли вже скінчив роботу, спитав його:

— Тепер скажи мені, за що я тебе бив?

— От які ви, — відповів цільохаючи хлопець, — бете і самі не знаєте, за що.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ